

Roodkeelpieper en Roodmus niet langer beoordeeld door de CDNA

Het aantal gevallen van de Roodkeelpieper *Anthus cervinus* en de Roodmus *Carpodacus erythrinus* in Nederland is in de laatste vijf jaren zó groot geworden dat de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) heeft besloten beide soorten vanaf 1 januari 1992 niet langer te beoordelen. Men wordt verzocht om ten behoeve van de volledigheid en het overzicht ieder niet door de CDNA behandeld geval van beide soorten dat dateert van vóór 1992 alsnog te zenden naar de CDNA, *Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid*.

Voor zowel Roodkeelpieper als Roodmus geldt dat in de laatste CDNA-jaarverslagen vermelde aantallen sterk afwijken van de door vogelaars waargenomen aantallen. Hierdoor wordt in de CDNA-verslagen geen juist beeld van het huidige voorkomen gegeven. Met name op de trektelposten worden regelmatig Roodkeelpiepers gehoord en beoordeling van dergelijke geluidswaarnemingen is alleen mogelijk aan de hand van een bandopname. In de praktijk blijkt echter vrijwel geen waarnemer in staat te zijn een dergelijke opname te maken. Daarbij komt dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat het percentage van de gevallen waarbij sprake is van een verkeerde determinatie buitengewoon hoog is.

Van de op de trek waargenomen of gevangen Roodmussen lijkt de CDNA een groot deel van de waarnemingen te ontvangen. De broedgevallen worden echter vaak niet ter beoordeling aan de CDNA toegestuurd. Het lijkt geen twijfel dat deze soort zich de laatste jaren als broedvogel gevestigd heeft (Flevoland, Waddeneilanden). Aangezien de Roodmus een trekvogel is, valt niet te verwachten dat de aantallen door strenge winters beïnvloed zullen worden. De CDNA gaat er daarom vanuit dat de Roodmus net als de sinds 1 januari 1989 ook niet meer beoordeelde Buidelmee *Remiz pendulinus* een regelmatige broedvogel is geworden en niet, zoals in het recente verleden met Graszanger *Cisticola juncidis* en Cetti's Zanger *Cettia cetti* het geval was, na enkele jaren door een sterke achteruitgang opnieuw als beoordeelsoort moet worden opgenomen. CDNA, *Postbus 45, 2080 Santpoort-Zuid*.

Verzoek om historische gegevens over kustbroedvogels in Nederland

In een samenwerkingsverband tussen de Dienst Getijdewateren van Rijkswaterstaat en Sovon wordt momenteel gewerkt aan de samenstelling van een gegevensbestand van alle "kustbroedvogels" in Nederland: Aalscholver, Eidereend, Bontbekplevier, Strandplevier, meeuwen en sterns. Hierbij gaat het om (schattingen van) aantallen broedparen per gebied sinds 1900. Dit project is tevens onderdeel van het project "oude tijdreeksen" van Sovon, en heeft tot doel te komen tot een zo nauwkeurig mogelijke reconstructie van het populatieverloop van de geselecteerde soorten sinds 1900. Ook wordt getracht een beter inzicht te krijgen in de factoren die de populatie-

grootten hebben bepaald (reproductie, sterfte, jacht, erapen, verstoring, predatie, verontreiniging etc.).

Een samenvatting van dit project zal verschijnen in de vorm van een "Atlas van Nederlandse kustbroedvogels", waarschijnlijk als een speciaal nummer van *Limosa*.

Wij zijn op zoek naar gegevens van genoemde soorten over aantallen broedparen per gebied per jaar. Daarnaast zijn gegevens welkom over aspecten als jacht op sterns (begin 20^e eeuw ten bate van de "hoedjesmode"), rapen van eieren ten bate van consumptie, effecten van de Tweede Wereldoorlog, broedsucces etc.. Alle gegevens uit het Waddengebied, Friesland, Groningen, IJsselmeergebied, Noord- en Zuid-Holland en het Deltagebied zijn welkom. Het gaat in eerste instantie om ongepubliceerde gegevens, of gegevens die in moeilijk toegankelijke of weinig bekende bronnen (lokale vogeltijdschriften, archieven en dergelijke) staan.

Reacties (gegevens of tips over waar we gegevens kunnen vinden) kunnen ongefrankeerd worden gezonden aan: RWS-DGW t.a.v. P. L. Meininger, Antwoordnummer 217, 4330 VB Middelburg.

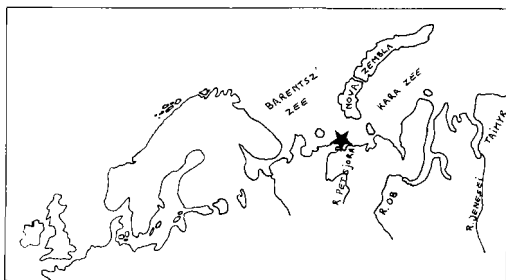
Peter L. Meininger (RWS-DGW); telefoon (01180) 36593

Arend J. van Dijk (SOVON); telefoon (08895) 43753

Kleine Zwanen met halsringen uit Rusland

Voortvloeiend uit een vijf jaar durende samenwerkingsovereenkomst tussen de Russische Academie van Wetenschappen (Komi Biologisch Instituut, Syktyvkar), het Zoölogisch Laboratorium van de Rijksuniversiteit Groningen, en de Directie NBLF van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij werd afgelopen zomer de eerste Nederlands-Russische expeditie georganiseerd naar de broedgebieden van Kleine Zwanen. Tijdens de expeditie werd deels samengewerkt met een onderzoeker van het Deense Ministerie van Milieu en met Engelse onderzoekers van de Wildfowl and Wetlands Trust.

In augustus en september 1992 werden even ten noorden van de Petsjora Delta (68° NB, zie kaartje) ruim 300 Kleine Zwanen geringd met blauwe halsringen waarop een witte inscriptie, bestaande uit drie cijfers en een letter was aangebracht. Daarnaast werd een deel van de gevangen jongen geringd met een gele pootring met daarop een zwarte inscriptie bestaande uit drie cijfers. Bij de geringde Kleine Zwanen ging het voor een deel om broedvogels met hun jongen, gevangen in de toendra op het Russkii

Zavorot Schiereiland, en voor een deel om vogels in ruigroepen bestaande uit onvolwassen zwanen en niet succesvolle broedvogels, gevangen in de Korovinskaya Baai.

Doel van het onderzoek is onder meer inzicht te verkrijgen in overleving, trekroutes, timing van de trek, voedselkeuze, nestplaatskeuze en broedsucces van deze individueel gemerkte Kleine Zwanen. De achterliggende gedachte is dat deze gegevens bruikbare informatie zullen opleveren die kan leiden tot beschermingsmaatregelen ten behoeve van deze kwetsbare soort en van de gebieden die een sleutelrol vervullen in de jaarcyclus van Kleine Zwanen.

Waarnemingen van deze gekleurringde Kleine Zwanen, met informatie over datum, plaats (graag met Greenwich-coördinaten), familierelaties en eventueel voedselkeuze, kunnen worden toegezonden aan *Jan H. Beekman, Zoölogisch Laboratorium, Rijksuniversiteit Groningen, Postbus 14, 9750 AA Haren*. Eénmaal per jaar ontvangt de waarnemer een overzicht van ringgegevens en overige waarnemingen van de door hem/haar gerapporteerde vogels.

Wader Study Group Conference, Odessa

Van 13 t/m 17 april 1992 heeft in Odessa (Oekraïne) een conferentie van de Wader Study Group plaatsgevonden. Onderwerp van voordrachten en discussies was de internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en bescherming van trekvogels en flyways.

Flyways zijn gedefinieerd als de trekroute(s) en gebieden gebruikt door steltloperpopulaties die onderweg zijn tussen hun broed- en overwinteringsgebieden. Natuurlijk heeft elke soort of populatie zijn eigen trekpatroon en er is dan ook geen scherpe scheiding tussen de verschillende flyways.

Niettemin is het flyway-concept van waarde bij brede geografische beschouwingen van onderzoek en bescherming van steltlopers. Voor het Euraziatische continent worden vijf flyways onderscheiden: (1) de Oost-Atlantische Flyway, (2) de Middellandse/Zwarte Zee Flyway, (3) de West-Azië/Afrika Flyway, (4) de Centraal-Azië/India Flyway en (5) de Oost-Azië/Australië Flyway.

Als weerslag van de voordrachten en de discussies tijdens de conferentie is het "Odessa Protocol on International Coöperation on Migratory Flyway Research and Conservation" samengesteld, waarvoor nu in brede kring aandacht wordt gevraagd. Het protocol benadrukt de noodzaak voor het produceren van beschermingsstrategieën en van internationale samenwerking. De Wader Study Group wil hierbij een coördinerende rol spelen. Verder worden aanbevelingen gedaan op het gebied van training, samenwerking (tussen verschillende instanties of landen, maar ook bijv. tussen vrijwilligers en professionals), gebruik van bestaande informatie en onderzoek. Met deze conferentie, waaraan door vertegenwoordigers uit 13 landen werd deelgenomen, is een belangrijke bijdrage geleverd aan de bewustwording van de internationale verantwoordelijkheid voor bescherming van trekvogels.

VOGELEN IN ZOMPIGE WEIDEN of waar ook ter wereld

In een Bever-uitrusting blijf je er warm en droog bij:

- * Speciale steungevende rubberlaarzen
- * Waterdichte en toch ventilerende jacks en broeken
- * Behaaglijke, sterke fleecetruien
- * Rugzakken voor zware tochten of dagtourrugzakjes
- * Lichtgewicht tenten
- * Boeken, landkaarten, reisgidsen
- * Slaapzakken, bergschoenen, fototassen, fietstassen, etc, etc.

BEVER[®]
ZWERFSPOORT

Meer informatie of de jubileumcatalogus bel dan even 070 - 3 88 37 00

Den Haag 2521 ABCalandplein 4, Bever Boek & Kaart Den Haag 2521 ABCalandplein 4, Rotterdam Adm. de Ruiterweg 33-35, Utrecht Balijelaan 12, Haarlem Zijlweg 63, Breda Wilhelmijnstraat 22, Apeldoorn Brinklaan 45, Hilversum Havenstraat 16, Arnhem Utrechtsestraat 5, Erdman Schmidt Hoogeteven Weberstraat 7